الجدید فی ثورة المهدی علیه السلام

تحسین بدری

بسم الله الرحمن الرحیم

الجدید فی ثورة المهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

کاتب:

تحسین بدری

نشرت فی الطباعة:

مجله حوزه

رقمی الناشر:

مرکز القائمیة باصفهان للتحریات الکمبیوتریة

الفهرس

الجدید فی ثورة المهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

اشارة

نوع: مقاله

پدیدآور: بدری، تحسین

عنوان و شرح مسئولیت: الجدید فی ثورة المهدی [منبع الکترونیکی] / تحسین بدری

توصیف ظاهری: ۱ متن الکترونیکی: بایگانی HTML؛ داده های الکترونیکی (۲۴ بایگانی: ۶۸.۴KB)

موضوع: محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم

مقدمه

ان موضوع البحث ناظر الی روایات تسع جاءت فی ثورة الامام المنتظر (عج) تحکی عن اتیانه بسنة و کتاب و قضاء و سلطان و امر جدید. و ما نتوخاه هنا هو دراسة هذه الروایات للخروج بنتیجة توضح لنا معلما آخر من ثورة الامام المهدی (عج) المستقبلیة و هو ملعم الشریعة المهدویة المقرر اتیان المهدی بها.و الروایات هی کالتالی:الروایة الاولی:ابن عقدة عن احمد بن یوسف عن ابن مهران عن ابن البطائنی عن ابیه و وهیب بن حفص عن ابی بصیر عن ابی عبدالله علیه‌السلام انه قال: قال لی ابی علیه‌السلام: لابد لنا من آذربیجان لا یقوم لها شی و اذا کان ذلک فکونوا احلاس بیوتکم و البدوا ما البدنا فاذا تحرک متحرکنا فاسعوا الیه و لو حبوا و الله کأنی انظر الیه بین الرکن و المقام یبایع الناس علی کتاب جدید علی العرب شدید. و قال: ویل... [۱] .الروایة الثانیة:ابن عقدة عن احمد بن یوسف عن ابن مهران عن ابن البطائنی عن ابیه و وهیب عن ابی بصیر عن ابی جعفر علیه‌السلام انه قال: اذا رایتم نارا من المشرق شبه الهروی العظیم [صفحه ۱۵۰] تطلع ثلاثة ایام او سبعة فتوقعوا فرج آل محمد علیه‌السلام ان شاء الله عزوجل... و قال علیه‌السلام: یقوم بامر جدید و سنة جدیدة و قضاء جدید... [۲] .الروایة الثالثة:ابن عقدة عن احمد بن یوسف عن اسماعیل بن مهران عن ابن البطائنی و وهیب عن ابی بصیر عن ابی جعفر علیه‌السلام قال: یقوم القائم علیه‌السلام فی وتر من السنین تسع واحدة ثلاث خمس و قال:...حتی ینادی مناد من السماء فاذا نادی فالنفر النفر فو الله لکأنی انظر الیه بین الرکن و المقام یبایع الناس بامر جدید و کتاب جدید و سلطان جدید و من السماء اما انه لا یرد له رایة ابدا حتی یموت. [۳] .الروایة الرابعة:ابن عقدة عن احمد بن یوسف عن اسماعیل بن مهران عن ابی البطائنی عن ابیه و وهیب عن ابی بصیر عن ابی عبدالله علیه‌السلام انه قال: اذا صعد العباسی اعواد منبر مروان ادرج ملک بنی العباس و قال علیه‌السلام: قال لی ابی یعنی الباقر علیه‌السلام: لا بد لنا من آذربیجان لا یقوم لها شی فاذا کان ذلک فکونوا...لکأنی انظر الیه بین الرکن و المقام یبایع الناس علی کتاب جدید علی العرب شدید... [۴] .الروایة الخامسة:روی ابو خدیجة عن ابی عبدالله علیه‌السلام: قال: اذا قام القائم علیه‌السلام جاء بامر جدید کما دعی رسول الله فی بدو الاسلام الی امر جدید. [۵] . [صفحه ۱۵۱] الروایة السادسة:احمد بن محمد بن سعید عن یحیی بن زکریا عن یوسف بن کلیب عن ابن البطائنی عن ابن حمید عن الثمالی قال سمعت ابا جعفر محمد بن علی یقول لو قد خرج قائم آل محمد علیه‌السلام لنصره الله بالملائکة المسومین و المردفین و المنزلین و الکروبیین...ثم قال: یقوم بامر جدید و سنة جدیدة و قضاء جدید علی العرب شدید... [۶] .الروایة السابعة:عن البزنطی عن عاطم بن حمید الحناط عن ابی بصیر قال: قال ابو جعفر علیه‌السلام: یقوم القائم بامر جدید و کتاب جدید و قضا جدید علی العرب شدید.... [۷] .الروایة الثامنة:علی بن احمد عن عبیدالله بن موسی عمن رواه عن جعفر ابن یحیی عن ابیه عن ابی عبدالله جعفر بن محمد علیه‌السلام انه قال: کیف انتم لو ضرب اصحاب القائم علیه‌السلام الفساطیط فی مسجد الکوفان ثم یخرج الیهم المثال المستانف امر جدید علی العرب شدید. [۸] .الروایة التاسعة:ابن عقدة عن علی بن الحسن التیملی عن محمد و احمد ابنی الحسن عن

ابیهما عن ثعلبة و عن جمیع الکناسی عن ابی بصیر عن کامل عن ابی جعفر علیه‌السلام انه قال: ان قائمنا اذا قام دعا الناس الی امر جدید کما دعا الیه رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و ان الاسلام بدا غریبا و سیعود غریبا کما بدا فطوبی للغرباء. [۹] . [صفحه ۱۵۲]

التجدید عند اهل السنة

ما سبق کان بالنسبة للروایات التی وردت عن طریق الشیعة فی هذا المجال، اما الروایات التی تناولت هذا الموضوع عن طریق اهل السنة فهی الروایة المعروفة عندهم و هی:ان الله تعالی یبعث لهذه الامة علی راس کل مائة سنة من یجدد لها دینها. [۱۰] .فیعدون المهدی علیه‌السلام من المجد دین بل آخر و أعظم مجدد ستشهده الحضارة الاسلامیة، زعم هذا فان فی التجدید المذکور فی الروایة ابهاما یمکن عده من الابهام الذی تتضمنه مفردة (الامر الجدید) التی جاءت فی روایات الشیعة، کما یحتمل ان التجدید معنی یعم جمیع الامور الجدیدة المذکورة فی روایات الشیعة بحیث تعم السنة و الکتاب و القضاء و السلطان. کما یمکن حمله علی جمیع الاحتمالات و المعانی التی سنذکرها لکل من هذه الموارد.

حتمیة التجدید

و علی کل فان التجدید من وجهة نظر السنة و الشیعة امر حتمی الوقوع و لا بد منه، اما ما المراد منه؟!غنی عن ضعف او قوة سند الروایات الماضیة، ان سنن الثورات و الحرکات الی الان هو الاتیان بالجدید، فلو لم یکن هناک الجدید فی الثورة و لم تتوخی الثورة [صفحه ۱۵۳] شیئا جدیدا لما کان هناک حاجة الی ثورة و تحول بهذا المستوی.لو کان هدف الثورة هو الاقرار بالموجود و بما کان لما ان هناک حاجة للانتفاض علی الموجود. هذا شان الثورات الدینیة و القومیة و الوطنیة فی العالم باجمعه، فکیف بثورة اذا کانت عالمیة، و کیف بها اذا طال الاعداد لها و انتظارها مئات السنین، و کیف بها اذا کان ضحیتها آلافا من البشر؟!هذا (الجدید) شان ای ثورة و لو کانت تستهدف التحول علی صعید خاص و محدود من المجتمع، فکیف بها اذا کانت شاملة و تستهدف المجتمع بجمیع ارکانه و مقوماته السیاسیة و الاقتصادیة و الاجتماعیة و الاخلاقیة بل و حتی العلمیة.بالطبع ان حجم الجدید و نوعه ینبغی ان یتناسب مع حجم الاهداف التی ترفعها الثورة و تدعو لها فی الازمنة التی تسبقها، و مع لحاظ ان المسلمین بانتظار هذه الثورة منذ العصور الاولی لحیاة الاسلام، و مع لحاظ أن ما بلغ المسلمین من الدعایة و الاعلام لهذه الثورة بدرجة یزید من مستوی توقعهم من هذه الثورة العظیمة و المترقب وقوعها فی کل حین.و اذا کان الجدید فی ثورة صاحب الزمان مسلم فما المراد منه؟ و هذا ما نتناوله فی دراسة نص الاحادیث الواردة فی هذا المجال.ان الخروج بنتیجة و تصور عن الجدید المفروض حصوله فی الثورة المستقبلیة بدرجة کبیرة من الاهمیة، حیث اضافة الی انه یمنح صورة اوضح عن تلک الظاهرة المستقبلیة، یمنحنا انطباعا عما نحن فیه من سنة و قضاء و...ان ما یبینه الروایات هو مجیء المهدی علیه‌السلام باشیاء جدیدة مختلفة، و المفروض ایجاد تفسیر لکل منها علی حدة، علما ان بعضا من هذا الجدید قد ذکر بصراحة فی الروایات مثل اتیان صاحب الزمان بعلوم تفیق العلوم الحالیة باضعاف مضاعفة و بعضها لم تفسر و بقیت بشکل مبهم ینبغی استنطاقة من نصوص الروایات الاخری و هو ما تناولناه هنا. [صفحه ۱۵۴] ان اعتماد منهج التحلیل العقلی من دون النظر الی الروایات و الماثور المدون فی کتبنا یعد تخبطا قد لا- یودی الا الی الضیاع فی الاحتمالات الکثیرة، لذا دونا تلک الاحتمالات الصالحة لتفسیر الجدید المتوقع و التی یساعد علیها استنطاق نصوص تراثنا.

تبویب الروایات

و قبل البدء بتفسیر و ذکر احتمالات الجدید نسرد و نبوت ما جاء فی الروایات السابقة من الامور التی یفرض اتیان المهدی بها حال

کونها جدیدة. و الامور هی کالتالی:الروایة الاولی: کتاب جدید.الروایة الثانیة: امر جدید و کتاب جدید و سنة جدیدة و قضاء جدید.الروایة الثالثة: امر جدید و کتاب جدید و سلطان جدید.الروایة الرابعة: کتاب جدید.الروایة الخامسة: امر جدید.الروایة السادسة: امر جدید و سنة جدیدة و قضاء جدید.الروایة السابعة: امر جدید و کتاب جدید و قضاء جدید.الروایة الثامنة: امر جدید.الروایة التاسعة: امر جدید.و علی هذا فالامر الجدید تکرر فی جمیع الروایات الا الرابعة (۸ مرات) و الکتاب الجدید تکرر ۴ مرات. و السنة الجدیدة مرتان. و القضاء الجدیدة ۳ مرات. السلطان الجدید مرة واحدة.

الاحتمالات

اشاره

و بعد هذا نقوم بذکر تفاسیر و احتمالات کل من الامور الجدیدة المتوقع حصولها مرتبة حسب التسلسل التالی: [صفحه ۱۵۵] ۱- کتاب جدید. ۲- سنة جدیدة. ۳- قضاء جدید. ۴- سلطان جدید. ۵- امر جدید.

الکتاب الجدید

وفیه عدة احتمالات:الاول- ان المهدی علیه‌السلام یاتی بکتاب و قرآن جدید بالکامل من حیث السور و الایات و المحتوی و یختلف عن کتابنا الذی نتداوله فعلا و ناسخا له، مع غض النظر عن کون الموجود فعلا محرفا او غیر محرف.الا ان هذا الاحتمال مردود لوجوه عدیدة:منها- انه لا دلیل موثوق به من الروایات و غیر الروایات توید هذا الاحتمال.و منها- ان هناک ادلة عدیدة تنفی صحة هذا الاحتمال کالاحادیث التالیة:قول الرسول صلی الله علیه و آله و سلم:«انی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی لن یفترقا حتی یردا علی الحوض». [۱۱] .و من الواضح ان الکتاب الذی یشیر الیه الرسول هو نفسه الذی بین ایدینا فعلا و هو نفسه الذی سیخلد حتی یرد علی الرسول الحوض.و قول الامام علی علیه‌السلام: «ان القرآن لا یهاج الیوم و لا یحول». [۱۲] .و هناک احادیث اخری تشیر الی هذا المضمون و الحدیثان السابقان یغنیان عن ذکرها.و منها- ان الاتیان بکتاب جدید غیر هذا الذی نتداوله یعنی الاتیان بشریعة جدیدة بالکامل الامر الذی لم یحتمله أحد من علماء المسلمین فضلا عن القول به، وقد اجمع المسلمون علی ان هذا لن یحصل فی زمان ما. والاسلام هو دین الله و خاتم ادیانه. و ان المهدی یقتفی اثر الرسول صلی الله علیه و آله و سلم و یسیر بسیرته و سنته کما توید [صفحه ۱۵۶] ذلک روایات یاتی ذکرها عند بحث السنة الجدیدة و احتمالاتها.الثانی- انه یقوم بتصحیح الکتاب الموجود و الذی بین ایدینا فعلا- لما ناله من التحریف زیادة و نقصانا.و هذا الاحتمال مبنی علی الرای القائل بتحریف القرآن و تویده بعض الروایات الضعاف الواردة فی هذا المجال.علمنا انه لا خلاف بین المسلمین فی عدم احتواء الکتاب الموجود فعلا علی کلام غیر الهی ولو علی مستوی کلمة واحدة. اما بالنسبة للحذف، فهناک روایات تشیر الی حذف بعض الکلمات بل و حتی آیات من القرآن، و قد جمع الشیخ البحرانی کثیرا من هذه الروایات فی تفسیره البرهان، و ناتی هنا ببعض من الواردة عن السنة و الشیعة فی هذا المجال.روی احمد بن حنبل باسناده عن زر بن حبیش عن ابی بن کعف، قال: کم تقرأون (أو کاین تعدون) سورة الاحزاب؟ قلت: ثلاثا و سبعین آیة. قال: قط! لقد رایتها و انها لتعادل سورة البقرة و فیها آیة الرجم! قال زر: قلت و ما آیة الرجم؟ قال: (الشیخ و الشیخة اذا زنیا فارجموهما البته نکالا من الله و الله عزیز حکیم). [۱۳] .و فی البخاری باب رجم الحبلی: قال: خطب عمر خطبته بعد مرجعه من آخر حجة حجها، قال فیها: ان الله بعث محمد صلی الله علیه و آله و سلم بالحق، و أنزل علیه الکتاب، فکان ما انزل الله آیة الرجم، فقرأناها و عقلناها و وعیناها، فلذا رجم رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم و رجمنا بعده، فأخشی ان طال بالناس الزمان أن یقول قائل: و الله ما نجد آیة الرجم فی کتاب الله،فیضلو بترک فریضة انزلها الله. و الرجم فی کتاب الله حق علی من زنی، اذا احصن من الرجال و النساء

اذا قـامت البینـة او کان الحبل او الاعتراف. [۱۴] . [صفحه ۱۵۷] و ینقل هـذا الحدیث فی غیر البخاری من الکتب التسـعة.و فی ردها یقول الشیخ هادی معرفة: و من المحتمل قویا انه سمع شریعة الرجم من رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فظنها آیة قرآنیة. [۱۵] .و نکتفی بذکر روایتین مما اثرناه عن طرق الشیـعة:روی الکلینی من طریق علی بن ابراهیم باسـناده عن حریز، ان الصادق علیه‌السلام قرأ: (فلیس علیهن جناح ان یضعن –من – ثیابهن) النور– ۶۰ بزیادة من. [۱۶] .محمد بن قولویه باسناده عن الحسن بن عطیة عن ابی عبدالله علیه‌السـلام: «اللهم العن الذین کذبو ارسلک و هدموا کعبتک و حرفوا کتابک». [۱۷] .و ترد مثل هذه الروایة بان المقصود بالتحریف هنا هو سورة التفسـیر و التاویل.و الصـحیح ان اکثر هذه الروایات تشـیر الی تاویل القرآن و تفسیره لا الی نص قد حذف من القرآن، و قـد حصـل خلط عنـد البعض بین تاویل القرآن و حـذف بعض من آیاته، الامر الـذی ادی بهم الی هـذا المعتقـد غیر المعقول. والادلة التالیة من الحجج القویة علی رد الرای الذاهب الی تحریف القرآن:الایة الکریمة: (...نحن نزلنا الذکر و انا له لحافظون) الحجر ۹.فعلی اساس هـذه الایة ان القرآن محفوظ و لا تناله ید التحریف علی الاطلاق و ان ای تحریف للقرآن یعد تکذیبا لهذه الایة.الایة الکریمة: (...لا یاتیه الباطل من بین یدیه و لا من خلفه...) فصلت ۴۲.و علی اساس هذه الایة فان القرآن لایناله الباطل بجمیع اشکاله مع العلم ان [صفحه ۱۵۸] التحریف نوع من انواع الباطل و مصـداق واضـح له.تواتر نقله جیلا عن جیل، فان حملـة القرآن لا یعدون و لا یحصون لکثرتهم، و قـد سـلم بهـذا التواتر المخالف و الموافق.هـذا اضافـة الی ادلـة عقلیة و نقلیة اخری نعرض عن ذکرها اختصارا.الثالث– ان یـاتی بنفس الکتـاب الا ـانه مختلف فی ترتیب الایات، و فی هـذا المجال روایات تویـد ذلک کالروایـة التالیـة:«اذا قام قائم آل محمد صلی الله علیه و آله و سـلم ضرب فساطیط (و) یعلم الناس القرآن علی ما انزل الله عزوجل، فاصعب ما یکون علی من حفظ الیوم، لانه یخالف فیه التالیف». [۱۸] .و المراد من التالیف هنا هو الترتیب.زعم ان الاکثر یعتقـد بان الترتیب الفعلی للقرآن هو الترتیب الطبیعی و المتسـلسل للنزول الا ان ذلک لم تثبت قطعیته، و قد یکون فاقدا للدقة و الضبط فی الترتیب، و دلیل ذلک وقوع الاختلاف فی الترتیب بین الصـحابة عند جمع القرآن. و یعتقد بعض من علمائنا ان ما یمتاز به کتاب المهدی علیه‌السـلام عن المصـحف الموجود هو ضـبطه الـدقیق للتسـلسل الطبیعی للنزول علما ان هناک روایات تشـیر الی الکتاب الـذی یاتی به المهدی علیه‌السـلام و انه نفس الکتاب الذی الفه (رتبه) الامام علی علیه‌السـلام توارثه المهدی عن آبائه علیهم‌السلام.الرابع– ان یراد بالکتاب لیس و حیا علی غرار القرآن بل شرح للقرآن الفعلی و تفسیر و تاویل و ایضاح له و لا یتمانع مع القرآن الفعلی. [صـفحه ۱۵۹] ویمکن القول بان الروایات التی حکت عن قرآن خاص بعلی علیه‌السـلام و فاطمـة (س) تصـلح دلیلا علی هذا الاحتمال.الخامس– ان یکون محتوی الکتاب محتوی غیر متناف و متمانع مع القرآن بحیث انه یتناول موضوعات غیرها المدونة فی القرآن بان یحتوی علی شوون سیاسیة و اقتصادیة و اجتماعیة و غیرها تتعلق بما بعد الظهور.

السنة الجدیدة

و الاحتمالات الواردة فی هـذا المفردة هی اربعة:الاول– أنها کنایة عن دین جدید یختلف عما علیه الاسـلام من تشـریعات و سـنن من اصول و فروع.الا ان هـذا مخالف للادلـة القطعیـة و اجماع المسـلمین علی ان الاسـلام هو خاتم الـدیانات و لا دیانـة بعـده و ان حلال محمد صـلی الله علیه و آله و سـلم حلال الی یوم القیامة و حرامه حرام الی یوم القیامة. کما لا یویده ای دلیل من الایات و الروایات و غیر ذلک من الادلة.الثانی – ان ما یاتی و یقوم به هو عملیة تغییر لبعض التعالیم التی شـرعت فی صدر الاسـلام و هی بحاجة الی تغییر و تجدیـد یتنـاسب مع العصـر و الملابسـات و المتغیرات التی تحصـل آنـذاک.علی فرض صـحة هـذا الاحتمال، فالمفروض القول بان التجدیـد من هـذا النوع ینال المتغیرات من تشـریعات الاسـلام دون ثوابته؛ و هو امر حصل للشـریعة الاسـلامیة منـذ ازمان بعیدة و بعد ولادة هذه الشـریعة بفترة و جیزة و لعدة مرات سواء من قبل الله نفسه علی مستوی نسخ بعض الایات و التشریعات، أو من قبل [صفحه ۱۶۰] الرسـول صــلی الله علیـه و آلـه و سـلم أو الائمـة علیه‌السـلام او الفقهـاء مـن بعـد الائمـة، باعتبـار تغیر الزمـان و المکـان. و هی

(المتغیرات) جزء من الشریعة الاسلامیة و من صلبها و غیر خارجة عنها.و توید هذا الاحتمال بعضا من الروایات کالروایات التالیة:«ان الله عزوجل بین الارواح فی الاضلة قبل ان یخلق الاجسام بالفی عام، فاذا قام قائمنا (قائم) اهل البیت ورث الاخ الذی (الاخوین اللذین) آخی بینهما فی الاظلة و لم یورث الاخر من الولادة». [۱۹] .ولا وضح من هذه الروایة هو ایجاده تغییرات و تحولات تنال حتی المسلمات من فروع الدین. و یمکن القول انها نموذج لهذا التحول المتصور و الروایة مصداق لا حصرله.«دمان فی الاسلام حلال، لا یقضی فیهمااحد بحکم الله حتی یقوم قائمنا، الزانی المحصن یرجمه، و مانع الزکاة یضرب عنقه». [۲۰] .و شان هذه الروایة شان الاولی فی وضوح التغییرات المقرر حصولها بعد الظهور.الثالث–ان ما یقوم به هو علمیة تجدید و احیاء للسنة النبویة و دعوة الیها من جدید، بعد ما نال هذه السنة من الاظمار و الاختفاء عن الحیاة الیومیة للناس. و السنة هنا عبارة اخری عن الاسلام ککل و لیس المقصود منها ما اثرناه عن النبی من اقوال و افعال فحسب.ان بعضا من الروایات تنبیء عن قلة المتمسکین بالاسلام و قلة المتدینین آنذاک [صفحه ۱۶۱] و ان الاسلام قرآنا و سنه لا یبقی منه آنذاک الا حبر علی ورق و لا یری تجسید فی الواقع لما جاء فیهما من تعالیم و دعوة للقیام و الاخلاق.و هنا بعض من الروایات التی تنبات ذلک:«سیاتی علی امتی زمان، لا یبقی من القرآن الا رسمه، و لا من الاسلام الا اسمه، یسمون به و هم ابعد الناس منه، مساجدهم عامرة و هی خراب من الهدی...». [۲۱] .«یاتی علی الناس زمان بطونهم الهتهم و نساوهم قبلتهم، و دنانیرهم دینهم، و شرفهم متاعهم، لا یبقی من الایمان الا اسمه، و من الاسلام الا رسمه و لا من القرآن الا درسه، مساجدهم معمورة، و قلوبهم خراب من الهدی، علماوهم اشر خلق الله علی وجه الارض. حینئذ ابتلاهم الله باربع خصال:جور من السلطان، و قحط من الزمان، و ظلم من الولاة و الحکام، فتعجب الصحابة و قالوا: یا رسول الله ایعبدون الاصنام؟ قال: نعم، کل درهم عندهم صنم». [۲۲] .تنعکس هذه الروایات مدی اختفاء الایمان و الاسلام عن قلوب المسلمین و ضمائر هم بحیث یکون الاسلام اسما لغیر مسمی الامر الذی شهدناه فی بلادنا فی العصور الاخیرة.کما ان الروایات التی تنبات اغتراب الاسلام فی یوم ما و هی کثیرة و شبه متواترة عن طریق السنة و الشیعة تحمل علی اندثار الاسلام من قلوب و ضمائر المسلمین و هجرانه من قبل حملته.علی اساس هذا الاحتمال، ان ما یقوم به المهدی علیه‌السلام فی ثورته هو عملیة احیاء [صفحه ۱۶۲] للتعالیم و السنن الدینیة بعد ما ماتت و رحلت عن قلوب الناس و اختفت عن المجتمعات الاسلامیة.والروایات التالیة توید الاحتمال التالی:«یعطف الهوی علی الهدی، اذا عطفوا الهدی علی الهوی، و یعطف الرای علی القرآن اذا عطفوا القرآن علی الرای... فیریکم کیف عدل السیرة، و یحیی میت الکتاب و السنة». [۲۳] .و کما هو ظاهر من نهایة هذا الحدیث فان ظهور صاحب الزمان یتضامن مع موت الکتاب و السنة و ان ما یقوم به علیه‌السلام هو احیاء لهما.«یا ابا محمد اذا قام القائم علیه‌السلام استانف دعاء جدیدا کما دعا رسول الله صلی الله علیه و آله». [۲۴] .و هذه الروایة صریحة فی ان ما یقوم به المهدی علیه‌السلام هو الدعوة الی الله الاسلام من جدید علی غرار دعوة الرسول صلی الله علیه و آله و سلم و هذا ما یستفاد من مفردة یستأنف.«یصنع کما صنع رسول الله صلی الله علیه و آله، یهدم ما کان قبله کما هدم رسول الله صلی الله علیه و آله الجاهلیة، و یستانف الاسلام جدیدا». [۲۵] .و هذه الروایة صریحة ایضا فی ان ما یستانفه من جدید هو الاسلام نفسه سنة و کتابا لا شیئا آخر.«هو رجل من عترتی یقاتل علی سنتی کما قاتلت انا علی الوحی». [۲۶] . [صفحه ۱۶۳] و ظاهر هذه الروایة ان المهدی یقاتل لاجل احیاء سنة الرسول بعد ما اندثرت و ماتت.«یقفو اثری لا یخطیء». [۲۷] .و هذا الحدیث صریح فی القائم لا یزل عما اثره عن الرسول صلی الله علیه و آله و سلم من سنة و غیر سنة و لا یخطافی هذ المجال.و هناک روایات کثیرة أخری تتعرض لقضیة احیاء الامام للاسلام اعرضنا عن ذکرها اختصارا.و للتوفیق بین الروایات القائلة بالتجدید و الروایات الاخیرة ینبغی القول بان جدیدة علیه‌السلام هو احیاوه للسنة فحسب.الرابع –انها اشارة الی الاصلاح الذی یقوم به المهدی فی التشریعات و غیرها بعد ما اصابها التحریف المتعمد او الفهم القاصر فی استنطاق النصص نظرا لبعد علماء الاسلام و قتئذ عن عصر التشریع و وقوع الفاصل الزمنی الطویل بین عصر التشریع و عصر ما قبل الظهور و اختلاف لغة العصرین الامر الذی یودی الی سوء فهم المحدثین للغة القرآن و السنة القدیمة.وعلی هذا الاحتمال فان ما یقوم به المهدی عند الظهور هو عملیة تصحیح و تقویم للشریعة. و اطلاق مفردة الجدید علیه

باعتبار ان الناس اعتادوا تشریعات و سنة محرفة او مساء فهمها،فاذا ما جاء المهدی علیه‌السلام بتشریعات غیرها هی الاصیلة، فان الناس سیعدونها جدیدة و ذلک لانها غیر مالوفة عندهم ان الروایات التی وردت فی ذم علماء السوء – و هی کثیرة– تصلح لان تکون شاهدا علی ذلک، و نذکر هنا بعض منها: [صفحه ۱۶۴] «...فقهاء ذلک الزمان شر فقهاء تحت ظل السماء، منهم خرجت الفتنة و الیهم تعود». [۲۸] .«ایها السائل عن الساعة: تکون عند خیث الامراء، و مداهنة العراء، و نفاق العلماء، و اذا صدت امتی بالنجوم و کذبت بالقدر، ذلک حین ما یتخذون الامانة مغنما و الصدقة مغرما، و الفاحشة اباحة و العبادة تکبرا و استطالة علی الناس» [۲۹] .«سیجیء أقوام فی اخر الزمن وجوهم وجوه الآدمیین و قلوبهم قلوب الشیاطین... السنة فیهم بدعة و البدعة فیهم سنة، فعند ذلک یسلط الله علیهم شرارهم، فیدعو خیارهم فلا یستجاب لهم».و ذم العلماء بلحاظ مالهم من قدرة علی التاثیر فی الناس من جهة و من حیث قدرتهم علی التلاعب فی التشریعات، کما حصل هذا الشیء فی برهات عدیدة من تاریخ الشریعة الاسلامیة لقد دون التاریخ نماذج عدیدة من علماء الدین الذین باعوا دینهم بدنیاهم و برروا جرائم و مجازر الطغاة بتبریرات دینیة واعتبروا مواقف هولاء الطغاة جزء من الدین و سلوکهم تطبیقا لما انزل الله.اضافة الی هذا اننا لا نشک بوجود البدع و الاضافات علی الشریعة الاسلامیة الاصیلة؛ و ان ظاهرة البدعة بدرجة من الرواج قلما یخلو منها مذهب وهی ظاهرة مارستها المذاهب عمد اللتمییز بینها و بین باقی المذاهب تارة و قصورا وجهلا تارة اخری.ان الاختلاف بین المذاهب الاسلامیة یصل تارة الی مستوی التناقض و التضاد و [صفحه ۱۶۵] هو امر یجعلنا نطمئن بسقم واحد من الرایین المتناقضین و لا یمکن الحکم بصحة کل من الرایین المعتمدین فی کلا المذهبین.کما ان الروایات التی تحکی قتال المهدی علیه‌السلام علی سنة الرسول صلی الله علیه و آله و سلم مثل الروایة التالیة: (هو رجل من عترتی یقاتل علی سنتی کما قاتلت علی الوحی) کما تحتمل قتاله و نضاله لاجل احیاء السنة المندثرة تحتمل قتاله لاجل تصحیحها و تقویمها.

القضاء الجدید

هناک ثلاثة احتمالات فی تفسیر القضاء الجدید:الاول: انه اشارة الی ما جاء فی بعض الاحادیث التی مضی اثنین منها حکت عن تغییر الامام لبعض الحدود و الاحکام التی تتعلق بالقضاء مثل توریث الاخر من غیر الولادة و حکم القتل علی الزانی المحصن و مانع الزکاة و غیر ذلک.الثانی: انه اشارة الی ما جاء فی عدة روایات حاکیة عن ان الامام سیحکم و یقضی بقضاء النبی داود علیه‌السلام، الذی کان یبتنی علی معرفة الحقایق واقعا و لو عن طریق غیبی دون الشواهد و البینات التی تفید الظن فحسب، و الروایتان التالیتان شاهد علی هذا القول:«لا تذهب الدنیا حتی یخرج رجل منی رجل یحکم بحکومة آل داود، (و) لا یسأل عن بینة، یعطی کل نفس حکمها». [۳۰] . [صفحه ۱۶۶] «سألت عن القائم، فاذا قام قضی بین الناس بعلمه کقضاء داود علیه‌السلام، لا یسأل البینة» [۳۱] .و علی هذا الاحتمال فان الجدید فی قضاء المهدی هو اعتماده آلیه جدیدة غیر الالیة التی فرضها علینا الشرع ای آلیة الاعتماد علی الشواهد و البینة و لا تحول فی احکام القضاء و مسائله الشرعیة.الثالث: و هو احتمال الجمع بین الاحتمالین الماضیین، ای انه اضافة الی تغییره بعضا من الاحکام الفقهیه المتعلقة بالقضاء، یعتمد آلیة القضاء التی اعتمدها النبی داود علیه‌السلام، و لا تنافی فی الجمع بین الامریز.لکن بناء علی الاحتمال الثانی و کذا الثالث، فان السوال الذی یطرح نفسه هنا هو ان مباشرة الامام القضاء بنفسه باعتباره الوحید الموهل للقضاء داود مع لحاظ مسوولیته الکبری وسعة المناطق التی یحکمها و مع لحاظ ان مشاکل الناس بدرجة کبیرة من الکثرة و التنوع و التعقید و التفاهة بعضا ما و هو امر یجعل مباشرة الامام القضاء فیها امرا مستصعبا اذا لم یکن محالا.وفی الاجابة علی هذا السوال نذکر عدة احتمالات: [صفحه ۱۶۷] منها: ان الناس ما بعد الظهور یبلغون درجة عالیة من الکمال بحیث نقل الخلافات بینهم و تنحصر بموارد خاصة جدا، وعلی هذا فیصبح مباشرة الامام المهدی امرا ممکنا.و منها: ان الاولیاء مثل عیسی و الخضر الذین لهم اتصال بعالم الغیب و الذین یظهرون بعد ظهور الامام یتولون القضاء اضافة الی تولی المهدی (عجل الله فرجه الشریف) للقضاء مباشرة، مع العلم ان عدد الاولیاء الذین یظهرون بعد ثورة المهدی علیه‌السلام کثیرون و لیسوا بقلیل، وعلی هذا یمکن تصور تحقق

قضاء داود علیه‌السلام و قتئذ.ان الروایات التی تدل لی ظهور هولاء الاولیاء و حکومتهم علی الارض و کذا ادلة رجعة بعض اولیاء الله یمکن عدها دلیلا علی هذا الرای.و منها: ان القضاء المعروف بقضاء داود قضاء یعتمد آلیة علمیة متقدمة لم یکتشف بعد، و یکتشف بعد الظهور من حیث تطور العلوم آنذاک علی ید الامام علیه‌السلام، و علی اساس هذا التطور یتمکن القضاة آنذاک- و لو کانوا غیر معصومین – الکشف عن الحقائق مستغنین فی ذلک عن الادلة الظنیة مثل الشهود و البینات و غیر ذلک.ولا یبعد هذا، حیث ان الآلیات و التقنیات المستعملة فی الوقت الحاضر لکشف الجرائم و مرفة الحقائق بدرجة کبیرة من الدقة بحیث قلما یصعب علی العالمین فی هذا المجال معرفة آثار المجرمین فکیف بها اذا تطورت بتطور العلوم اضعافا مضاعفة.ان الاعتماد علی بصمات الاصابع و الکلاب البولیسیة و المیکرسکوب و المختبرات و الکامبیوتر و...هذه کلها تقنیات تمکن المحقق من الوصول الی الحقیقة فی الوقت الحاضر رغم ان العلم لم یبلغ الکمال بعد، و هناک مشوار طویل لم یجتزه العلم لبلوغ الکمال؛ فکیف اذا کمل و بلغ قمته؟! طبیعی أن یتطور کل شی و منه ما یتعلق بالقضاء و البحث الجنائی. [صفحه ۱۶۸]

السلطان الجدید

لقد جاءت مادة (سلط) بمعنی القدرة و الملک و الحجة اما استعمالها بمعنی المملکة و الحکومة فهو باعتبار ما تستلزم الحکومة و المملکة من قدرة و ملک. کما ان استعمالها بمعنی القدرة و الملک هو الاستعمال الغالب و الاکثر و بمعنی الحجة اقل، لذا یضعف احتمال ورود مفردة السلطان بمعنی الحجة و انه علیه‌السلام یأتی بحجة جدیدة یدحض بها الاعداء، رغم ان ورودها بهذا المعنی غیر ممتنع، و الاحتمالات الاقی فی هذا المجال هی کالتالی:الاول: او ما یناله و یأتی به المهدی علیه‌السلام من علوم و تقدم علمی و تقنی یضاف الی ما توصل الیه بنی البشر، هو عامل اساسی لاکتساب القدرة، بل و مقیاسها فی العصور الجدیدة و المقبلة کما یقر بذلک منظر و المستقبل، و هذا هو المقصود من السلطان الجدید.و علیه فسلطان المهدی الجدید هو قدرته المعلوماتیه و التقینیة التی یتفوق بها علی کل قدرات العام، و الروایات التی تحکی التکامل العلمی المفروض حصوله و قتئذ و التی مر ذکر بعضها فیما سبق تصلح لان تکون دلیلا علی هذا الاحتمال.الثانی: ان ما یحصل علیه المهدی علیه‌السلام من قدرة مالیة و ثروات طبیعیة و غیر طبیعیة لم تشهدها الارض قبله مصداق واضح للقدرة و الملک او السلطان؛ وحداثته من حیث حجم و الثروة و نوعتیها باعتبار عدم سبق البشر بمثل هذه الثروة.ان بعض الروایات تشیر الی ان الارض تخرج کنوزا و ثروات لم یسبق لها مثیل، تمکن الامام علیه‌السلام من احلال الرخاء و الرفاه لسکانها، و تزیده قدرة یتغلب بها علی کل شی. و الروایات التالیة بعضا من روایات کثیرة وردت فی هذا المجال و هی مدونة فی تراثنا. [صفحه ۱۶۹] «تنعم امتی فی زمن المهدی نعمة لم ینعموا مثلها قط، ترسل السماء علیهم مدرارا، و لا تدع الارض شیئا من النبات الا اخرجته، و المال کدوس، یقوم الرجل فیقول: یا مهدی اعطنی فیقول خذ» [۳۲] .«یرضی عنه ساکن السماء و ساکن الارض، لا تدع السماء من قطرها شیئا الاصبته، و لا الارض من نباتها الا اخرجته، حتی یتمنی الاحیاء الاموات» [۳۳] .الثالث: ان السلطان الجدید هو ما یسخر له من الحیوانات و الجمادات و النباتات و غیر ذلک.علی غرر سلطان النبی سلیمان علیه‌السلام و مجموع هذه الامور تمنح الامام علیه‌السلام قدرة و سلطانا غیر معهود فی هذه الدنیا.ان الروایات التی تشیر الی ما یسخر له یمکن تمدها دلیلا علی هذا الاحتمال و ناتی هنا ببعض منها:«انه اذا تناهت الامور الی صاحب الامر رفع الله تبارک و تعالی (له) کل منخفض من الارض، و خفض له کل مرتفع حتی تکون الدنیا عنده بمنزلة راحته، فایکم لو کانت فی راحته شعرة لم یبصرها» [۳۴] .«یملک القائم ثلاثمائة سنة، و یزداد تسعا کما لبث اهل الکهف فی کهفهم یملأ الارض [صفحه ۱۷۰] عدلا و قسطا کما ملئت ظلما و جورا... [ویسیر] بسیرة سلیمان بن داود، و یدعو الشمس و القمر فیجیبانه، و تطوی له الارض و یوحی الیه فیعمل بالوحی بامرالله». [۳۵] .الرابع: ان السلطات الجدید نوع من الحکومة یختل معالمها عن الحکومات الفعلی من دیمقراطیة و حزبیة و ملکیة و غیر ذلک یختلف من حیث الا دارة و النظام و غیر ذلک عما الفناه من حکومات.الخامس: ان السلطان الجدید هو جمیع ما تقدم من مصادیق للقدرة و الملک و امور اخری

جدیـدة ینالهـا علی الارض لم ینلها قبله شـخص ابـدا، ان مجموع الثروات الطبیعیـة و العلمیـة و التقنیـة و ما یسـخر له من الحیوانات و الجمـادات، و عوامـل اخری قـد تکون مبهمـة فعلاـ تجعل الامام فی موضع اقتـدار کبیر و عظیم لم تشـهده البشـریة ابـدا حتی فی زمن سلیمان علیه‌السلام.

الامر الجدید

ان هـذا العنوان هو الاعم و الاکثر ابهاما من بین العناوین و الموارد المـذکورة هنا، تحتمل احتمالات کثیرة و عدیـدة جـدا نذکر اهمها هنا:الاول: ان الامر اشارة الی کل من الأشـیاء الاربعة الجدیدة المشار الیها فی الروایات و یفسر بنفس التفاسیر و الاحتمالات المذکورة لکل منها.لکن اقتران الامر بکل من هـذه المتقـدمات یمنع من التصدیق بصـحة هذا الاحتمال. فان الامر لو کان نفس الباقیات لما کان هناک حاجـة لذکر الامر، فلا بد و ان الامر شـی یختلف عن الباقیات. [صـفحه ۱۷۱] الثـانی: ان الامیر اشارة الی ما یجیء به المهـدی علیه‌السـلام من علوم و تقنیات یضیفها الی ما توصل الیه بنی البشر من تقنیة و معرفة علمیة.و هذا الاحتمال تشیر الیه بعضا من الروایات نورد هنـا اثنین منها:«اذا قام قائمنا وضع الله یـده علی رووس العباد، فجمع بها عقولهم و کملت به احلامهم». [۳۶] .فکما هو الظاهر من الروایة ان العلوم تبلغ آنذاک المستوی الذی یوفر للناس احلامهم و تخیلاتهم.«العلم سـبعة و عشرون جزءا، فجمیع ما جاءت به الرسل جزء ان، فلم یعرف النـاس حتی الیوم غیر الجزءین، فاذا قام القائم اخرج الخمسـة و العشـرین جزءا، فبثها فی الناس وضم الیها الجزئین، حتی یبثها سبعة و عشرین جزءا». [۳۷] .و یظهر من هـذه الروایة نفس ما یظهر من الروایة السابقة، و من الطبیعی ان العلوم اذا بلغت هذا المبلغ فان کل شـی سیصـبح جدیـدا و الحایة تتحول بالکامل، تتحول المواصـلات انذاک و کذا و سائل التواصل و الاعلام و الابنیة و العمران و الطبابة و الزراعة و الصـناعة و کل شـی، و هذا هو الجدید و لا جدید یثیر اکثر من هذا.الثالث: انه اشارة الی شی بدرجة من الحداثة بحیث لا نتصوره و لن یخطر فی بالنا حتی ظهوره علیه‌السـلام سواء علی المستوی العلمی و التقنی من حیث التطور و التقدم [صفحه ۱۷۲] الذی یطرأ علی العلوم او علی المسـتوی الاجتماعی من حیث العدالة و الرخاء و الرفاه المتوقع حصوله، أو علی المسـتوی الاقتصادی من حیث التقـدم الصـناعی و الزراعی و... او علی مسـتویات اخری، المهم انه یاتی بالجدیـد و الجدیـد لا بـد ان یکون امرا مبهما و غیر مالوف و لا معروف و لو کان مالوفا ولـدینا سـبق معرفـة به لما کان جدیـدا، بل شـیئا غیر جدید.الرابع: ان الامر اشارة الی جمیع ما یمکن ان یحصل من جدید فی الثورة المنتظرة و لا یختص الامر بشـی خاص، فیعم الکتاب الجدید و السنة الجدیدة و القضاء الجدید و السلطان الجدید و کل شی جدید یحصل آنذاک.

خاتمه

و للخروج برویـة عامـة عند جدید الامام علیه‌السـلام ینبغی القول بان جدیدة عام و شامل و لا یختصـی بالموارد المعدودة التی ذکرت هنا، بل ان هذه جمیعا موارد و مصادیق الجدیدة المتوقع الذی یعم الحیاة بجمیع مستویاتها.

پاورقی

[۱] غیبة النعمانی؛ ص ۱۴۹ باب ۱۱ ح ۱. و البحار ج ۵۲، ص ۱۳۵، روایة ۴۰ باب ۲۲ عن غیبة النعمانی.

[۲] غیبة النعمانی ص ۲۵۳ باب ۱۴ ج ۱۳ و البحار ج ۵۲ ص ۲۳۰ روایة ۹۶ باب ۲۵ عن غیبه النعمانی.

[۳] غیبة النعمانی: ص ۲۶۲ باب ۱۴ ج ۲۲ و البحار، ج ۵۲، ص ۲۳۵، روایة ۱۰۳، باب ۲۵ عن غیبة النعمانی.

[۴] غیبة النعمانی؛ ص ۲۶۳ باب ۱۴ ح ۲۴، و البحار، ج ۵۲، ص ۲۹۳، روایة ۴۲، باب ۲۶ عن غیبة النعمانی.

[۵] ارشاد الشیخ المفید، ص ۳۶۴، ط منشورات بصیرتی. و البحار، ج ۵۲، ص ۳۳۸، روایة ۸۲، باب ۲۷ عن ارشاد المفید.

[۶] غیبة النعمانی، ص ۲۳۴ باب ۱۳ ح ۲۲. و البحار، ج ۵۲ ص ۳۴۸، روایة ۹۹، باب ۲۷ عن غیبة النعمانی.

[۷] غیبة النعمانی، ص ۲۳۳، باب ۱۳، ح ۱۹ و البحار، ج ۵۲، ص ۳۵۴، روایة ۱۱۴، باب ۲۷ عن غیبة النعمانی.

[۸] غیبة النعمانی، ص ۳۱۹، باب ۲۱، ح ۶، و البحار، ج ۵۲، ص ۳۶۵، روایة ۱۴۲، باب ۲۷ عن غیبة النعمانی.

[۹] غیبة النعمانی، ص ۳۲۰، باب ۲۲، ح ۱؛ و البحار، ج ۵۲، ص ۳۶۶، روایة ۱۴۷، باب ۲۷ عن غیبة النعمانی.

[۱۰] معجم احادیث الامام المهدی: ج ۱، ص ۶۹، ینقله عن المصادر التالیة: ابو داود، ج ۴، ص ۴۲۹۱۱۰۲ و الطبرانی الاوسط: علی ما فی المقاصد الحسنةأ و الحاکم: ج ۴ ص ۵۲۲ و المعرفة، البیهقی: ج ۱ ص ۱۳۷ کما فی ابی داود. الخطیب البغدادی: ج ۲، ص ۶۱ و ۶۲ کما فی ابی داود جامع الاصول: ج ۱۲، ص ۶۳، باب ۵، ح ۸۴۱ عن ابی داود،. المقاصد الحسنة: ص ۱۲۱، ح ۲۳۸ عن الطبرانی و ابی داود. الجامع الصغیر: ج ۱، ص ۱۸۲، عن ابی داود و الحاکم و البیهقی فی المعرفة. الدرر المنتثرة: ص ۳۴، ح ۴۴ عن ابی داود. و جمع الجوامع: ج ۱، ص ۱۸۲ عن المعرفة. و توالی التأسیس علی ما فی هامش معرفة البیهق. و کنز المعال: ج ۱۲، ص ۱۹۳، ح ۳۴۶۲۳ عن ابی داود و الحاکم و البیهقی فی المعرفة. و عون المعبود: ج ۱۱، ص ۳۸۶۳۵۸، ح ۴۲۷۰، عن ابی داود. و فیض الغدیر: ج ۲، ص ۲۸۱، ح ۱۸۴۵ عن الجامع الصغیر.

[۱۱] امالی الطوسی؛ ح ۱۱۶۸، ص ۵۴۸، طبع موسسة البعثة، و مصادر اخری.

[۱۲] تفسیر الطبری؛ ج ۲۷، ص ۱۰۴، و مصادر اخری.

[۱۳] مسند احمد، ج ۵، ص ۱۳۲.

[۱۴] البخاری، ج ۸ ص ۲۱۱–۲۰۸ باب رجم الحبلی.

[۱۵] الشیخ هادی معرفة؛ صیانة القرآن من التحریف ص ۱۶۰.

[۱۶] الکافی، ج ۸ ص ۲۰۰، رقم ۲۴۱، ط دار الکتب الاسلامیة.

[۱۷] ابن قولویه؛ کامل الزیارات، باب ۷۹، ص ۱۹۷، ط طهران.

[۱۸] معجم احادیث الامام المهدی عن: الارشاد، ص ۳۶۵. و روضة الواعظین، ج ۲، ص ۲۶۵. و کشف الغمة، ج ۳، ص ۲۵۶، عن الارشاد. و اثبات الهداة، ج ۳، ص ۵۵۶، باب ۳۲، ف ۳۱، ح ۵۹۹ عن الارشاد. و البحار ج ۵۲، ص ۳۳۹، باب ۲۷، ح ۸۵ عن الارشاد. و نور الثقلین، ج ۵، ص ۲۷، ح ۱۱، عن روضة الواعظین للمفید.

[۱۹] معجم أحادیث الامام المهدی، ج ۴، ص ۷۱، عن: الهدایة للصدوق: ص ۶۴، مرسلا عن الصادق علیه‌السلام. العقائد للصدوق: ص ۷۶. و مختصر بصائر الدرجات، ص ۱۵۹. و البحار، ج ۶، ص ۲۴۹، باب ۸، ح ۸۷ عن عقائد الصدوق، و وافی، ج ۱۰۴، ص ۳۶۷، باب ۱۴، ح ۷، عن الهدایة.

[۲۰] معجم احادیث المهدی، ج ۴، ص ۶۹ عن: المحاسن، ص ۸۷ ح ۲۸، عن ابی عبدالله علیه‌السلام. والکافی، ج ۳، ص ۵۰۳ ح ۵. و کمال الدین، ج ۲، ص ۶۷۱، باب ۵۸. و الفقیه، ج ۲، ح ۱۵۸۹.

[۲۱] معجم احادیث المهدی، ج ۱، ص ۴۴، عن: ثواب الاعمال و عقابها، ص ۳۰۱، ح ۴، عن الرسول صلی الله علیه و آله و سلم.

[۲۲] معجم احادیث المهدی، ج ۱، ص ۴۵، عن: جامع الاخبار، ص ۱۲۹، ف ۸۸، مرسلا عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم. والبحار، ج ۵۲، ص ۱۹۰، باب ۲۵، ح ۲۱، عن ثواب الاعمال. و منتخب الاثر، ص ۴۲۷، ف ۶، باب ۲، ح ۶، عن البحار.

[۲۳] نهج البلاغه، خطبه ۱۳۸.

[۲۴] غیبة النعمانی، ص ۳۲۲، باب ۲۲، ح ۵، عن ابی عبدالله علیه‌السلام.

[۲۵] معجم احادیث الامام المهدی، عن: غیبة النعمانی، ص ۲۳۱–۲۳۰، باب ۱۳، ح ۱۳، عن ابی عبدالله علیه‌السلام. و اثبات الهداة، ج ۳، ص ۵۳۹، باب ۳۲، ف ۲۷، ح ۴۹۹. حلیة الابرار، ج ۲، ص ۶۲۸، باب ۳۷. و البحار، ج ۵۲، ص ۳۵۲، باب ۲۷، ح ۱۰۸. و منتخب

الاثر، ص ۳۰۵، ف ۲، باب ۴۱، ح ۱، جمیعا عن النعمانی.

[۲۶] معجم احادیث المهدی، ج ۱، ص ۲۲۴، عن: ابن حماد، ص ۱۰۲، عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم و مصادر کثیرة اخری.

[۲۷] معجم احادیث المهدی، ج ۱، ص ۲۲۵، عن: الفتوحات المکیة: ج ۳، ص ۳۳۲، باب ۳۳۶، عن الرسول صلی الله علیه و آله و سلم. و القول المختصر، ص...، باب ۱، ح ۴۹. و منتخب الاثر، ص ۴۹۱، ف ۹، باب ۳، ح ۲، عن الفتوحات المکیة.

[۲۸] معجم احادیث الامام المهدی، ج ۱، ص ۲۲، عن: ثواب الاعمال و عقابها، ص ۳۰۱، ح ۴، عن رسول ا... و البحار، ج ۵۲، ص ۱۹۰، باب ۲۵، عن ثواب الاعمال. و منتخب الاثر، ص ۴۲۷، ف ۶، باب ۲، ج ۶، عن البحار.

[۲۹] معجم احادیث الامام المهدی: ج ۱، ص ۴۶، عن: ارشاد القلوب: ۱،۶۷،۱۶ مرسلا عن الرسول صلی الله علیه و آله و سلم: امالی الشجری، ج ۲، ص ۲۵۷. مجمع الزوائد، ج ۷، ص ۳۲۶، عن الطبرانی بتفاوت یسیر.

[۳۰] معجم احادیث الامام المهدی، ج ۴ ص ۶۵ عن: بصائر الدرجات، ص ۲۵۸، باب ۱۵، ح ۱ عن ابی عبدالله علیه‌السلام الکافی: ج ۱، ص ۳۹۷. الارشاد، ص ۳۶۵ روضة الواعظین، ج ۲، ص ۲۶۶. الخرائج، ج ۲، ص ۸۶۱، باب ۷۳، ح ۷۷. منقول فی هذه المصادر مع اختلاف یسیر سندا و متنا. اثبات الهداة، ج ۱، ص ۸۹، باب ۶، ح ۶۳. وسائل الشیعة: ج ۱۸، ص ۱۶۸، باب ۱، ح ۵ عن روایة الکافی الثانیة. البحار: ج ۱۴، ص ۱۴، باب ۱، ح ۲۳ عن الارشاد. و نور الثقلین: ج ۴، ص ۴۵۲، ح ۲۹ آخره، عن روایة الکافی الاولی. و مستدرک الوسائل: ج ۱۷، ص ۳۶۴، باب ۱، ح ۳ - عن روایة بصائر الدرجات الثالثة. و منتخب الاثر: ص ۱۷۲ فی ۲، باب ۱، ح ۹۴ عن روایة البحار الثالثة.

[۳۱] معجم احادیث الامام المهدی ج ۴، ص ۲۷۰ عن: الکافی، ج ۱، ص ۵۰۹، ح ۱۳، عن ابی محمد علیه‌السلام. و الارشاد: ص ۳۴۳، کما فی الکافی بتفاوت یسیر. و الخرائج: ج ۴۳۱۱ باب ۱۲، ح ۱۰. و الدعوات: ص ۲۰۹، ح ۵۶۷. و مناقب ابن شهر آشوب. و اعلام الوری: ص ۳۵۷، ف ۳. و کشف الغمة: ج ۳، ص ۲۰۳، عن الارشاد. الصراط المستقیم: ج ۲، ص ۲۰۷، باب ۱۰، ح ۷ عن الخرائج. و اثبات الهداة: ج ۳، ص ۴۰۳، ح ۱۵- عن الکافی.و حلیة الابرار: ج ۲، ص ۶۲۷، باب ۳۶. و البحار: ج ۵، ص ۲۶۴، باب ۳، ح ۲۴، عن المناقب، و الخرائج و نور الثقلین: ج ۲، ص ۴۳۷، ح ۹۸، عن الکافی. و مستدرک الوسائل: ج ۱۷، ص ۳۶۴، باب ۱، ح ۶، عن الدعوات.

[۳۲] معجم احادیث الامام المهدی علیه‌السلام، ج ۱، ص ۲۲۷، عن عبدالرزاق: علی ما سند ابن حماد: ص ۹۹، و مصادر اخری.

[۳۳] معجم احادیث الامام المهدی علیه‌السلام، ج ۱، ص ۲۲۹ عن: عبدالرزاق: کما ورد فی سند ابن حماد عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم و ابن حماد: ص ۹۹. و القول المختصر: ص ۵، باب ۱، ح ۹، و ملاحم ابن طاوس: ص ۶۹.

[۳۴] معجم احادیث الامام المهدی علیه‌السلام عن: کمال الدین ج ۲، ص ۶۷۴، باب ۵۸، ح ۲۹، عن ابی عبدالله علیه‌السلام و اثبات الهداة: ج ۳، ص ۴۹۵-۴۹۴، باب ۳۲، ف ۲۵۲۵، عن کمال الدین؛ و حلیة الابرار: ج ۲، ص ۶۵۲، باب ۳۶، کمال الدین، عن ابن بابویه. و البحار: ج ۵۲، ص ۳۲۸، باب ۲۷، ح ۴۶، عن کمال الدین.

[۳۵] معجم احادیث الامام المهدی علیه‌السلام، ج ۳، ص ۳۱۸ عن: البحار: ج ۵۲، ص ۳۹۰، باب ۲۷، ح ۲۱۲ و عن الباقر علیه‌السلام و اثبات الهداة: ج ۳، ص ۵۸۴ ب ۳۲ ف ۵۹ ح ۷۸۷، عن البحار.

[۳۶] معجم احادیث المهدی، ج ۳، ص ۳۲۵، عن المصادر التالیة: الکافی: ج ۱، ص ۲۵، ح ۲۱. و کمال الدین: ج ۲، ص ۶۷۵، باب، ح ۳۰. و الخرایج: ج ۲، ص ۸۴۰، باب ۱۶، ح ۵۷. و مختصر بصائر الدرجات: ص ۱۱۷. و منتخب الانوار المضیئة، ص ۲۰۰ ف ۱۲. و اثبات الهداة ج ۳، ص ۴۴۸، باب ۴۸. و حلیةالابرار ج ۲، ص ۶۲۶-۶۲۵، باب ۳۶.

[۳۷] معجم احادیث المهدی، ج ۴، ص ۵۵، عن: الخرائج: ج ۲، ص ۸۴۱، باب ۱۶، ح ۹۵. و مختصر بصائر الدرجات: ص ۱۱۷. و البحار: ج ۵۲، ص ۳۳۶، باب ۲۷، ح ۷۳ عن الخرائج.

تعريف مركز القائمية باصفهان للتحريات الكمبيوترية

جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ فى سَبيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (التوبة/۴۱).

قالَ الإمامُ علیّ بْنُ موسَی الرِّضا – علَيهِ السَّلامُ: رَحِمَ اللّهُ عَبْداً أحْيَا أمْرَنَا... يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَ يُعَلِّمُهَا النَّاسَ؛ فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا... (بَنادِرُ البِحار – فی تلخیص بحار الأنوار، للعلّامة فيض الاسلام، ص ۱۵۹؛ عُيونُ أخبارِ الرِّضا(ع)، الشّيخ الصَّدوق، الباب۲۸، ج۱/ ص۳۰۷).

مؤسّس مُجتمَع "القائمیّة" الثّقافیّ بأصبَهانَ – إیرانَ: الشهید آیة الله "الشمس آبادی" – رَحِمَهُ اللهُ – کان أحداً من جَهابذة هذه المدینة، الذی قدِ اشتهَرَ بشَعَفِهِ بأهل بَیت النبیّ (صلواتُ اللهِ علَیهِم) و لاسیَّما بحضرة الإمام علیّ بن موسَی الرِّضا (علیه السّلام) و بساحة صاحِب الزّمان (عَجَّلَ اللهُ تعالی فرجَهُ الشَّریفَ)؛ و لهذا أسّس مع نظره و درایته، فی سَنَةِ ۱۳۴۰ الهجریّة الشمسیّة (=۱۳۸۰ الهجریّة القمریّة)، مؤسَّسةً و طریقةً لم یَنطَفِئ مِصباحُها، بل تُتَّبَع بأقوَی و أحسَنِ مَوقِفٍ کلَّ یوم.

مرکز "القائمیّة" للتحرِّی الحاسوبیّ – بأصبَهانَ، إیرانَ – قد ابتدَأَ أنشِطتَهُ من سَنَةِ ۱۳۸۵ الهجریّة الشمسیّة (=۱۴۲۷ الهجریّة القمریّة) تحتَ عنایة سماحة آیة الله الحاجّ السیّد حسن الإمامیّ – دامَ عِزّهُ – و مع مساعَدَةِ جمعٍ من خِرّیجی الحوزات العلمیّة و طلاب الجوامع، باللیل و النهار، فی مجالاتٍ شتَّی: دینیّة، ثقافیّة و علمیّة...

الأهداف: الدّفاع عن ساحة الشیعة و تبسیط ثَقافة الثَّقَلَین (کتاب الله و اهل البیت علیهِمُ السَّلامُ) و معارفهما، تعزیز دوافع الشَّباب و عموم الناس إلی التَّحَرِّی الأدَقّ للمسائل الدّینیّة، تخلیف المطالب النّافعة – مکانَ البَلاتیثِ المبتذلة أو الرّدیئة – فی المحامیل (=الهواتف المنقولة) و الحواسیب (=الأجهزة الکمبیوتریّة)، تمهید أرضیّةٍ واسعةٍ جامعةٍ ثَقافیّةٍ علی أساس معارف القرآن و أهل البیت –علیهم السّلام – بباعث نشر المعارف، خدمات للمحققین و الطّلاب، توسعة ثقافة القراءة و إغناء أوقات فراغة هُواةِ برامِجِ العلوم الإسلامیّة، إنالة المنابع اللازمة لتسهیل رفع الإبهام و الشّبُهات المنتشرة فی الجامعة، و...

– مِنها العَدالة الاجتماعیّة: التی یُمکِن نشرها و بثّها بالأجهزة الحدیثة متصاعدةً، علی أنّه یُمکِن تسریعُ إبراز المَرافِق و التسهیلاتِ – فی آکناف البلد – و نشرِ الثّقافةِ الاسلامیّة و الإیرانیّة – فی أنحاء العالَم – مِن جهةٍ اُخرَی.

– من الأنشطة الواسعة للمرکز:

الف) طبع و نشر عشراتِ عنوانِ کتبٍ، کتیبة، نشرة شهریّة، مع إقامة مسابقات القِراءة

ب) إنتاجُ مئات أجهزةٍ تحقیقیّة و مکتبیة، قابلة للتشغیل فی الحاسوب و المحمول

ج) إنتاج المَعارض ثّلاثیّةِ الأبعاد، المنظر الشامل (= بانوراما)، الرّسوم المتحرّکة و... الأماکن الدینیّة، السیاحیّة و...

د) إبداع الموقع الانترنتی "القائمیّة" www.Ghaemiyeh.com و عدّة مَواقِعَ اُخرَی

ه) إنتاج المُنتَجات العرضیّة، الخَطابات و... للعرض فی القنوات القمریّة

و) الإطلاق و الدَّعم العلمیّ لنظام إجابة الأسئلة الشرعیّة، الاخلاقیّة و الاعتقادیّة (الهاتف: ۰۰۹۸۳۱۱۲۳۵۰۵۲۴)

ز) ترسیم النظام التلقائیّ و الیدویّ للبلوتوث، ویب کشک، و الرّسائل القصیرة SMS

ح) التعاون الفخریّ مع عشراتِ مراکزَ طبیعیّة و اعتباریّة، منها بیوت الآیات العِظام، الحوزات العلمیّة، الجوامع، الأماکن الدینیّة کمسجد جَمکرانَ و...

ط) إقامة المؤتمَرات، و تنفیذ مشروع "ما قبلَ المدرسة" الخاصّ بالأطفال و الأحداث المُشارِکین فی الجلسة

ی) إقامة دورات تعلیمیّة عمومیّة و دورات تربیة المربّی (حضوراً و افتراضاً) طیلة السَّنَةِ

المکتب الرّئیسیّ: إیران/أصبهان/ شارع"مسجد سیّد"/ "ما بینَ شارع"پنج رَمَضان "ومُفتَرَق"وفائی"/بنایة"القائمیّة"

تاریخ التأسیس: ۱۳۸۵ الهجریّة الشمسیّة (=۱۴۲۷ الهجریة القمریّة)

رقم التسجیل: ۲۳۷۳

الهویّة الوطنیّة: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

الموقع: www.ghaemiyeh.com

البرید الالکترونی: Info@ghaemiyeh.com

المَتجَر الانترنتی: www.eslamshop.com

الهاتف: ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۰۹۸۳۱۱)

الفاکس: ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱)

مکتب طهرانَ ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱)

التِّجاریّة و المَبیعات ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور المستخدمین ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

ملاحَظة هامّة:

المیزانیّة الحالیّة لهذا المرکز، شَعبیّة، تبرّعیّة، غیر حکومیّة، و غیر ربحیّة، اقتُنِیت باهتمام جمع من الخیّرین؛ لکنّها لا تُوافِی الحجمَ المتزاید و المتّسِعَ للامور الدّینیّة و العلمیّة الحالیّة و مشاریع التوسعة الثّقافیّة؛ لهذا فقد ترجّی هذا المرکزُ صاحِبَ هذا البیتِ (المُسمَّی بالقائمیّة) و مع ذلک، یرجو مِن جانب سماحة بقیّة الله الأعظم (عَجَّلَ اللهُ تعالی فرَجَهُ الشَّریفَ) أن یُوفِّقَ الکلَّ توفیقاً متزائداً لِإعانتهم - فی حدّ التّمکّن لکلّ احدٍ منهم – إیّانا فی هذا الأمر العظیم؛ إن شاءَ اللهُ تعالی؛ و اللهُ ولیّ التوفیق.

مركز القائمية اصفهان
للبحوث والتحريات الكمبيوترية
WWW
للحصول على المكتبات الخاصه الاخرى
ارجعوا الى عنوان المـركز من فضلـكم
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
و للايصاء من فضلكم
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹